

18



6 FOKUS

ECHA POLSKIE

- 12 **„Tylko nie mów nikomu”.**
Film, który (nie) wstrząsnął Kościołem
- 14 **Doktor Duda i Mister Trump.**
Koń trojański USA
- 16 **Wiosna Biedronia.**
Proeuropejski anty-Kaczyński
- 18 **Temida gorszego sortu.**
Rząd ponad sądem
- 20 **Granatowa ziemia.** Pamięć o Miednoje



20

→ Sprawcy nieznani?
Rosja sieje wątpliwości



← O dwóch takich,
co nagrali księży

12

WYDARZENIA

- 22 **Eurowybory.**
Międzynarodówka
nacionalistów
- 26 **Kto ma Stambuł.**
Turcja bliżej dyktatury

O TYM MÓWI ŚWIAT

- 28 **Ranking zbrojeń.**
Moskwa niżej,
Rijad wyżej



← Na co poszło
2 proc. PKB?
Na defiladę!

28

PROFILE

- 32 **O nich się mówi:**
Robert F. Smith
Formiga
Wołodymyr Zełenski
Sand Van Roy
Bas Eickhout
Heinz-Christian Strache



LUDZIE

- 34 **Pete Buttigieg.**
Cudowny chłopak
demokratów

44

→ Lody dla ochłody,
a opium dla mas

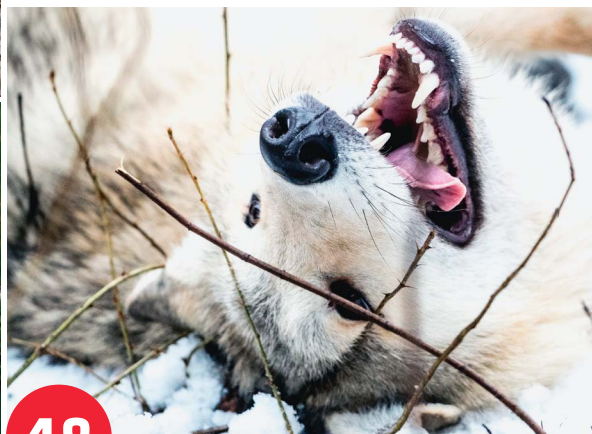
40

→ Kto ma siedzieć, nie utonie



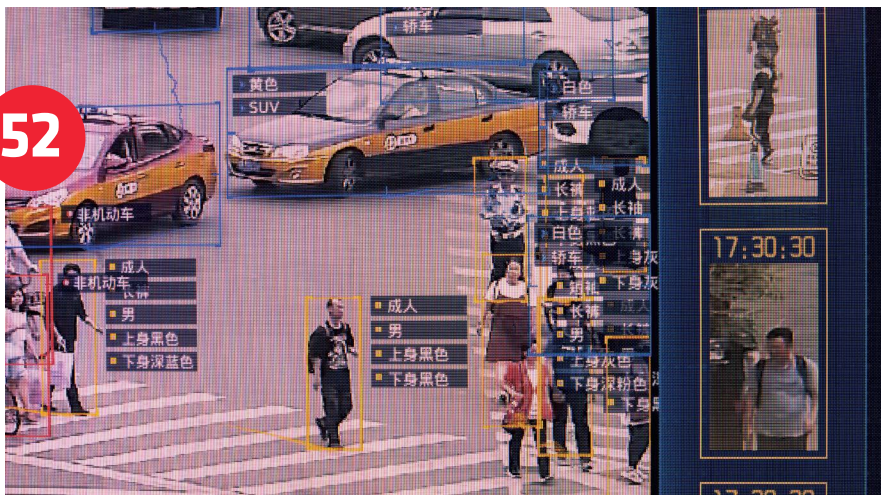
48

→ Przynieśli i wilka
Pieskie miał życie



Dokąd pieszy się spieszy?
Będzie mieć dużo, dużo czasu...

52



38 **Joana Mallwitz.**

Dziewczyna orkiestra

40 **Sean Binder.** Ratował uchodźców,
trafił za kraty

REPORTAŻ

44 **Hart afgański.**

Wycieczka
do kraju talibów

48 **Wilcze prawo.**

Drapieżniki też cierpią

52 **Chiński syndrom.**

Podglądanie Ujgurów

Poczujesz, że bijesz
Krew się leje,
kasa leci

60



FOTOSTORY

58 **Adieu!**

Jean-Marie Le Pen
– emeryt narodowy

OBYCZAJE

60 **Do pierwszej krwi.**

Pojedynki na gołe pięści

64 **Grafika i matematyka.**

Retrospektywa
M.C. Eschera

ROZMOWA

68 **Kristinn Hrafnsson.**

WikiLeaks
ma kolosalną przyszłość

KOMPAS

72 **Spacer po Dubrowniku.**

Uroczno i romantycznie

HISTORIA

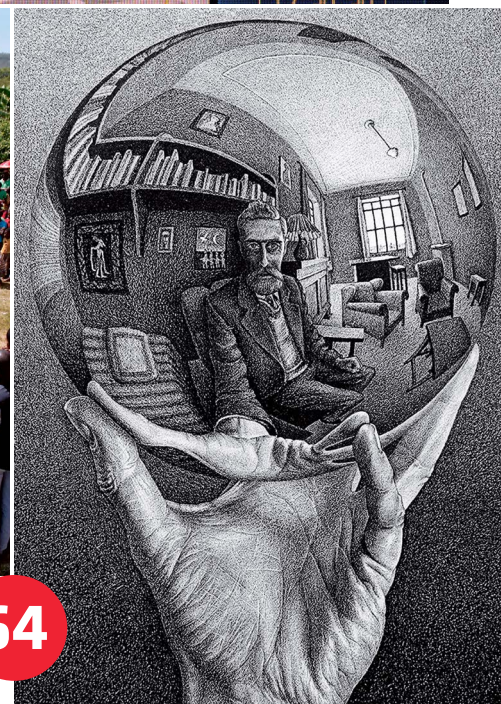
76 **Obcy we własnym kraju.**

Ofiary
Strażników Teksasu

80 **MIKROFORUM**

Odmówił Jaggerowi
Ładnie teraz wygląda

64



76

Nie było muru,
był niezły Meksyk



O tych krajach piszemy:

AFGANISTAN (s. 44) **CHINY** (s. 52) **CHORWACJA** (s. 72)
EKWADOR (s. 68) **GRECJA** (s. 40) **HOLANDIA** (s. 64)
MEKSYK (s. 76) **NIEMCY** (s. 38, 40) **POLSKA** (s. 12, 14, 16, 18, 20)
ROSJA (s. 20, 44, 48) **RPA** (s. 60) **TURCJA** (s. 26) **USA** (s. 14, 34, 68, 76)
WIELKA BRITANIA (s. 68) **WŁOCHY** (s. 22, 64)



72

Perła Adriatyku
Jak na planie filmowym

SCORPIONS

CRAZY WORLD TOUR 2019



21 lipca 2019 Arena Gliwice

23 lipca 2019 ERGO ARENA Gdańsk/Sopot

Prestige
MJM

BILETY: PRESTIGEMJM.COM



SŁUCHAJ I WYGRAJ
MEET & GREET
Z ZESPOŁEM
SCORPIONS!

Tylko dobra muzyka





INDIE

Wyzwanie dla wyznań

Zakonnice ze zgromadzenia Misjonek Miłości (założonego przez Matkę Teresę z Kalkuty) ustawiły się w kolejce, by oddać głos w ostatniej, siódmej fazie wyborów powszechnych w Indiach. Tegoroczne głosowanie uważane jest za sprawdzian popularności polityki premiera Narendry Modiego i jego partii BJP, a także moment historyczny, w którym ścierają się różne wizje państwa. Czy Hindusi chcą silnego przywódcy, który twardą ręką dzierży stery władzy? Czy są za państwem świeckim, czy też woleliby, żeby religia odgrywała większą rolę w życiu publicznym? A jeśli tak, to które wyznanie powinno dominować?

Modi, lider hinduistycznych nacjonalistów, dopuścił do zaostrzenia napięć z muzułmanami. Wielu wyborców nazywa go „naszym Trumpem”. – Trump i Modi to bracia bliźniacy rozdzieleni oceanem. Obaj są zdania, że najlepiej było kiedyś, i uważają się za pępek świata – uważa indyjski komentator polityczny Candra Bhan Prasad.



CHILE

Prawo do uprawy

Pod hasłem „Uprawiaj swoje prawa!” manifestowali na ulicach Santiago de Chile zwolennicy walki z handlarzami narkotyków oraz jednoczesnej legalizacji uprawy marihuany na własny użytek – do celów medycznych i rekreacyjnych. Wprawdzie władze Chile dawno już odstąpiły od ścigania za posiadanie niewielkich ilości „trawki”, ale większość obywateli popiera rozwiązanie przyjęte już wcześniej w Urugwaju, czyli całkowitą legalizację.







NIEMCY

Katastrofa bez końca

Aktywiści wspierający operacje ratowania migrantów na Morzu Śródziemnym powiesili gigantyczną odblaskową kamizelkę ratunkową na 30-metrowej rzeźbie „Molecule Man” nad przepływającą przez Berlin rzeką Sprewą. Tydzień wcześniej podczas próby przemyślenia do Europy zginęło około siedemdziesięciu osób. Według danych organizacji Missing Migrants Project w sumie przez pięć lat w wodach Morza Śródziemnego utonęło ponad trzydzieści tysięcy ludzi, ale liczba ta jest prawdopodobnie zaniżona, bo wielu ciał nie udało się odnaleźć.

Tylko nie mów nikomu



Bracia MAREK I TOMASZ SEKIELSCY
pieniądze na swój film zebrali w internecie.

Film dokumentalny o księżach pedofilach wywołuje wstrząs w Polsce i jest na ustach wszystkich. Obejrzało go już ponad 20 mln Polaków. Kościół przeprasza – i chowa głowę w piasek.

Nowy film dokumentalny „Tylko nie mów nikomu”, ujawniający przypadki wykorzystywania seksualnego przez księży, mocno wstrząsnął Polską, jednym z najbardziej katolickich społeczeństw Europy. W serwisie YouTube oraz dwóch ogólnodostępnych telewizjach obejrzało go już ponad połowa dorosłych Polaków. To absolutny rekord. Już pierwszego dnia od premiery w sieci film przygotowany przez braci Tomasza i Marka Sekielskich za niewielkie pieniądze zebrane w internecie, miał ponad osiem milionów odsłon. Po kilku dniach – już ponad dwadzieścia milionów.

Niestety, powszechne oburzenie, jakie wywołał w katolickim kraju, nie spotkało się z adekwatną reakcją kościelnej hierarchii. Owszem, byli biskupi – w tym prymas Polski Wojciech Polak – którzy przeprosili i poprosili ofiary oraz wiernych o wybaczenie. Prymas podziękował braciom Sekielskim za „odwagę”. Jednak równie wielu hierarchów bądź nabrało wody w usta, bądź arogancko komentowało, że „byle czego nie oglądają”. Arcybiskup gdański Sławoj Leszek Głódź powiedział, że „ma lepsze zajęcia niż oglądanie filmu”.

Franciszek jest przejęty

Dlaczego księża popełniają takie przestępstwa? Dlaczego biskupi nie reagowali tak, jak powinni? Dlaczego przez całe lata wśród kleru panowała zмова milczenia? Te pytania, które zadaje sobie dziś cały kraj, powtórzył na ogólnopolskim portalu Onet bliski Kościołowi dziennikarz Andrzej Gajcy. Z kolei ksiądz Jacek Prusak, jezuita, nazwał Kościół „domem dla stada wilków w koloratkach”, które czeka sąd.

Nie trzeba było długo czekać na reakcję Stolicy Apostolskiej. Arcybiskup Salvatore Pennacchio, nuncjusz w Warszawie, wyraził współczucie dla ofiar molestowania w imieniu własnym i papieża Franciszka. – Papież jest bardzo przejęty – powiedział. Za słowami wkrótce poszły czyny. W kilka dni po premierze ogłoszono, że w czerwcu br. Polskę odwiedzi arcybiskup Malty Charles Scicluna, watykański ekspert ds. pedofilii wśród duchowieństwa.

Powszechne oburzenie, jakie film wywołał w katolickim kraju, nie spotkało się z adekwatną reakcją kościelnej hierarchii

Większość Polaków uważa się za katolików i czuje się silnie związana z Kościołem. Przypisują mu zasługę utrzymania języka polskiego i kultury przez ponad sto lat zaborów, a potem przez kilkadziesiąt lat komunizmu. Zmarły w 2005 roku papież Jan Paweł II, uznany za świętego, ceniony jest zarówno za autorytet moralny, jak i za nieugiętą postawę wobec narzuconej władzy.

Jednak jak wiele innych krajów Polska musi się uporać z ujawnionymi przypadkami księży molestujących dzieci. W marcowym raporcie episkopatu odnotowano 382 przypadki księży, którzy po roku 1990 molestowali 625 ofiar poniżej osiemnastego roku życia. Film przedstawia nowe dowody na to, że księży, których pe-

dofilskie skłonności nie były tajemnicą, nie usunięto ze stanu duchownego, lecz przenoszono z parafii do parafii. Nikt nie zawiadomił o tym policji. Jednym z tych księży był Franciszek Cybula, kapelan prezydenta Lecha Wałęsy. – Jestem tak zaskoczony, że nie wiem, co powiedzieć. Czy gdybym, będąc katolikiem, wiedział, to czy bym do tego dopuścił? Mowy nie ma – powiedział Wałęsa.

Film zaczyna się historią 39-letniej kobiety, Anny Misiewicz. Odwiedza starego księdza, który ją molestował, gdy miała siedem lat – na plebanii w Topoli, świętokrzyskiej wiosce. Pełna obaw i uzbrojona w ukrytą kamerę, mówi duchownemu, że molestowanie zapamiętane z dzieciństwa nie pozwala jej w nocy zasnąć. Kiedy mu przypomina, że ją całował i masturbował się jej rękami, ksiądz przyznaje się do winy i wspomina, że były inne dziewczynki. Wyraża żal, a winę przypisuje diabłu. – Wiem, że nie powinienem tego robić, nie powinienem pani dotykać ani całować. Wiem, że nie powinienem. To jakaś głupia namiętność była – mówi. W filmie nie pada jego nazwisko, mowa jest jedynie o księdzu Janie A., a jego twarz jest zamazana, bo nie został skazany.

W dokumencie jest także mowa o księdzu Dariuszu Olejniczaku, skazanym za molestowanie małoletnich dziewczynek, któremu władze kościelne pozwoliły nadal pracować z dziećmi. Po emisji oświadczył, że zrezygnuje ze stanu kapłańskiego. Inna ofiara, Marek Mielewczyk, opowiada, jak w wieku trzynastu lat został po raz pierwszy zgwałcony przez księdza. Ten nakazał mu: „Tylko nie mów nikomu. Nawet na spowiedzi”. Cytat pośluzzył jako tytuł filmu.

Kuria w Kielcach, pod której jurysdykcją znajduje się Topola, wydała oświadczenie, w którym wymieniono kroki podjęte w sprawie księdza Jana A. od 7 stycznia, kiedy wpłynęło zawiadomienie o jego postępowaniu. Zebrane dowody przesłano do Watykanu. Najważniejsi polscy duchowni odmó-

wili wywiadów do filmu. Prymas Wojciech Polak po obejrzeniu reportażu zaproponował stworzenie „funduszu solidarnościowego”, który byłby dla ofiar „konkretną pomocą”, ale nie ma to być fundusz odszkodowań.

Jan Paweł II wiedział?

Politycy także zareagowali, obiecując dochodzenie w sprawie przedstawionych przypadków. Rządząca partia Prawo i Sprawiedliwość w trybie ekspresowym przepchnęła przez Sejm nowelizację prawa karnego, zwiększając kary dla pedofilów do maksimum trzydziestu lat więzienia. Większość posłów głosowało za zmianą kodeksu karnego, która wprowadza dożywocie dla najniebezpieczniejszych pedofilów i znosi przedawnienie w najbardziej drastycznych przypadkach molestowania seksualnego dzieci.

Zmiany wprowadzone przez pravicowy rząd PiS, blisko związane z Kościołem katolickim, przegłosowano zaledwie na dziesięć dni przed wyborami do parlamentu Unii Europejskiej. Wielu obserwatorów się zastanawia, czy szok wywołany emisją filmu wpłynie na wynik europejskich wyborów, zwłaszcza w sytuacji, w której kilka dni przed wybuchem skandalu prezes PiS Jarosław Kaczyński ogłosił, że „ręka podniesiona na Kościół to ręka podniesiona na Polskę”. Tymczasem w filmie Sekielskich pojawia się przypuszczenie, że Jan Paweł II przymykał oko na molestowanie seksualne w czasach, gdy reżim komunistyczny w Polsce walczył z Kościołem, który był wówczas jedyną niezależną instytucją w kraju.

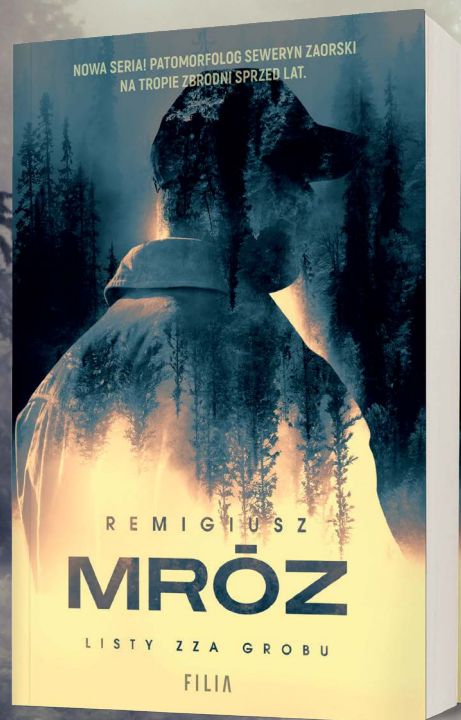
9 maja br. papież Franciszek wydał przełomowy dokument „Vos estis lux mundi” (Wy jesteście światłem świata) zobowiązujący duchownych, którzy wiedzą o przypadkach molestowania, do powiadomienia przełożonych. Być może dzięki temu wiele nowych spraw ujrzy światło dzienne.

NA PODST. THE NEW YORK TIMES,

THE GUARDIAN

REKLAMA

NAJWIĘKSZE TAJEMNICE DRZEMIĄ W MAŁYCH MIASTECZKACH.



Patomorfolog Seweryn
Zaorski wie, że to
UMARLI UCZĄ ŻYWYCH

Nowa seria
REMIGIUSZA
MROZA.

FILIA MROCZNA
STRONA

mrocznastrona.pl